

Sygn. akt V Kz 141/21

PR Ds. 1411.2020

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi w V Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Damian Krakowiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Lerka

przy udziale Prokuratora Aleksandry Dąbrowskiej-Śnieg

po rozpoznaniu w sprawie **M. K.**, syna S. i B.

z domu C., urodzonego dnia (...) w Ł.,

podejrzanego o czyn z art. 291 k.k. i in.

z zażalenia obrońcy i podejrzanego

na postanowienie Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 27 stycznia 2021 roku

o zastosowaniu wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania do dnia 27 kwietnia 2021 roku

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 3 k.p.k., art. 275 § 1 i § 2 k.p.k.

postanawia

- zmienić zaskarżone postanowienie i uchylić stosowany wobec M. K. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania;
- zastosować wobec podejrzanego M. K. dozór Policji z obowiązkiem stawiennictwa raz w tygodniu we właściwej dla miejsca zamieszkania jednostce Policji.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 stycznia 2021 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu na podstawie art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. oraz § 2 k.p.k. w zw. z art. 263 § 2 k.p.k. 2021 roku zastosował wobec podejrzanego tymczasowe aresztowanie do dnia 27 kwietnia 2021 roku.

Postanowienie zaskarżył w całości obrońca, zarzucając relewantne naruszenie przepisów postępowania, to jest:

- art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez bezzasadne stwierdzenie istnienia przesłanek stosowania izolacyjnego środka przymusu w szczególności, iż zebrane dowody wskazują na wysokie prawdopodobieństwo, że podejrzany popełnił zarzucane czyny, a postawa podejrzanego, który uczestniczy we wszystkich czynnościach, nie wywiera wpływu na treść czynności dowodowych, wskazuje, że brak jest obawy matactwa,
- art. 258 § 2 k.p.k. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że w niniejszej sprawie zaistniała przesłanka szczególna tymczasowego aresztowania w postaci grożącej podejrzanemu surowej kary, podczas gdy do zastosowania tymczasowego aresztowania nie wystarczy samo odwołanie się do górnej granicy ustawowego zagrożenia, a konieczne jest zaistnienie okoliczności związanych z czynem,

- art. 263 § 2 k.p.k. poprzez przewlekłe prowadzenie postępowania przygotowawczego,
- art. 259 § 1 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i nieuwzględnienie okoliczności płynących z art. 259 § 1 k.p.k. w sytuacji, gdy podejrzany jest chory na (...) a także jedyną osobą pracującą w gospodarstwie,
i wnosząc o zmianę postanowienia oraz zastosowanie wolnościowych środków prewencji procesowej.

Zażalenie wywiódł także podejrzany, kwestionując przesłankę w postaci obawy matactwa.

Sąd zważył, co następuje:

Zażalenia są częściowo zasadne, co obligowało Sąd Odwoławczy do ingerencji w orzeczenie Sądu I instancji .

Nie był zasadny zarzut obrazy art. 249 § 1 k.p.k. w zakresie dotyczącym braku podstawy dowodowej zarzutów. Zebrane a wymienione przez Sąd Rejonowy dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez podejrzanego zarzucanych czynów.

Sąd I instancji naruszył jednak normę z art. 258 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 §1 pkt 2 k.p.k. i art. 258 § 4 k.p.k.

Podstawy stosowania tymczasowego aresztowania określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 i 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych z art. 259 § 1 k.p.k. stanowią samodzielne przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego (uchwała SN (7) z 19.1.2012r., I KZP 18/11). Oznacza to, że nawet samo przewidywanie wymierzenia podejrzanemu surowej kary jest niewystarczające do stosowania izolacyjnego środka prewencji indywidualnej, jeśli do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania wystarczy inny środek zapobiegawczy.

Sytuacja taka wystąpiła w stanie sprawy. Postępowanie przeciwko M. K. toczy się od dnia 10 listopada 2020 roku. Od tego czasu podejrzanego przesłuchiowano czterokrotnie. Przesłuchano dziesięcioro świadków, zabezpieczono sprzęt rolniczy, przeprowadzono dowód z opinii specjalisty (k. 268, 282). Postępowanie dowodowe jest w tak zaawansowanym stadium, że nie sposób uznać, by tylko tymczasowe aresztowanie było w stanie zabezpieczyć prawidłowy bieg procesu.

Sąd Rejonowy zignorował normę z art. 258 § 4 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem przy stosowaniu środka prewencji procesowej uwzględnia się rodzaj i charakter obaw z art. 258 § 1 i § 2 k.p.k. oraz nasilenie ich zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania w określonym jego stadium.

Uwagę zwraca postawa samego podejrzanego, który współpracował z organami ścigania (dostarczył pieniądze w kwocie 20.000 zł, które zajęto, stawiał się na wezwania, dokonał samodenuncjacji w zakresie jednego ze zdarzeń, obciążył jednego ze współpodejrzanych).

Tym samym decyzja Prokuratora z dnia 22 stycznia 2021 roku (podjęta ponad 2 miesiące po przedstawieniu podejrzanemu zarzutów) o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu podejrzanego do Prokuratury Rejonowej w Łowiczu „z uwagi na obawę matactwa, (...) konieczność niezwłocznego zastosowania wobec podejrzanego środka zapobiegawczego” (k. 376) jawi się jako bezpodstawna.

„Środki zapobiegawcze stosuje się nie dla wygody pracowników śledczych, a to łatwości odbywania przesłuchań aresztowanego itd.” (postanowienie SA w Krakowie z 7.4.2006r., II AKz 80/06, Lex 183437).

Nie sposób podzielić argumentacji Sądu a quo odwołującej się do nieprzyznania się podejrzanego do części czynów. Tymczasowe aresztowanie nie może pełnić funkcji restrykcyjnych wobec podejrzanego odmawiającego składania wyjaśnień, nieprzyznającego się do winy lub składającego wyjaśnienia sprzeczne z wersją śledczą. „Takie pojmowanie funkcji tymczasowego aresztowania (każdego zresztą środka zapobiegawczego) jest głębokim nieporozumieniem i w każdym przypadku musi być kategorycznie odrzucone” (postanowienie SA we Wrocławiu z 19.10.2005r., II AKz 453/05, OSA 2006/3, poz. 15).

W podobny sposób należy ocenić linię argumentacyjną Sądu Rejonowego, dotyczącą możliwych innych przestępstw, które miał popełnić podejrzany („prawdopodobnym, że nie jest to całość zaangażowania podejrzanego w obrót skradzionym ciągnikami” k. 90dw. uzasadnienia) i rozwojowego charakteru sprawy. O konieczności stosowania środka przymusu nie może stanowić przewidywanie przez organ przedstawienia mu nowych zarzutów, które mogą być efektem kontynuowania postępowania dowodowego (postanowienie SA w Katowicach z 15.7.2015r., II AKz 418/15). Tymczasowe aresztowanie może być stosowane w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania tylko wtedy, gdy istnieją wskazane w ustawie przesłanki szczególne, ściśle powiązane z kwalifikacją prawną zarzucanych czynów, a nie na „wszelki wypadek” (postanowienie SA w Katowicach z 21.10.2015r., II AKz 575/15).

W efekcie przyjęcie przez Sąd Rejonowy, iż wyłącznie tymczasowe aresztowanie w obecnej fazie postępowania dowodowego jest w stanie zabezpieczyć prawidłowy tok procesu było wadliwe.

Wobec uznania, że stosowanie tymczasowego aresztowania powinno ustać, Sąd Okręgowy nie odnosi się do pozostałych zarzutów (art. 436 k.p.k.).

Mając jednak na uwadze to, że materiał dowodowy zebrany w sprawie wskazuje na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez podejrzanego zarzucanych czynów, uwzględniając nasilenie zagrożenia obawy matactwa, celem zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania zastosowano środek zapobiegawczy w postaci dozoru Policji.

Kierując się przedstawionymi motywami, orzeczono jak w sentencji.